

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Οικονομικά δεδομένα εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος του δήμου Κιλκίς

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται σε δύο ενότητες: α) τα σύγχρονα δεδομένα του εξωτερικού οικονομικού περιβάλλοντος του δήμου Κιλκίς και β) τα σύγχρονα δεδομένα της οικονομικής κατάστασης του δήμου Κιλκίς. Στη συνέχεια παρουσιάζονται μια σειρά από οικονομικούς δείκτες συγκρίνοντας το 2009 ως έτος πριν την κρίση και το 2014.

6.1 Οικονομικά δεδομένα στην Ελλάδα το 2014

Το έτος 2014 σηματοδότησε την επιστροφή της οικονομικής δραστηριότητας σε θετικούς ρυθμούς μεταβολής μετά από έξι έτη συνεχούς και βαθιάς οικονομικής κρίσης, που αποτιμώνται σε σωρευτική υποχώρηση του ΑΕΠ πάνω από 25%. Τα δημοσιευμένα τριμηνιαία στοιχεία του ΑΕΠ δείχνουν σαφή αποκλιμάκωση της ύφεσης από το α' τρίμηνο του 2014, με αποτέλεσμα στο σύνολο του έτους να καταγράφεται θετικός ρυθμός μεγέθυνσης της τάξεως του 0,8%, για πρώτη φορά μετά το 2007. Κινητήριες δυνάμεις αυτής της εξέλιξης ήταν η αύξηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών και η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Συγκεκριμένα, στο διάστημα Ιανουαρίου- Σεπτεμβρίου του 2014: Οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 8,4%, σε μεγάλο βαθμό λόγω της βελτίωσης της ανταγωνιστι- κότητας. Οι τουριστικές υπηρεσίες και η ναυτιλία είναι βασικοί τομείς που παρουσίασαν ισχυρή επεκτατική εξαγωγική δυναμική.

Η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 1,5%, υποστηριζόμενη από τη σταθεροποίηση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος, τη μεί- ωση του γενικού επιπέδου των τιμών, αλλά και τη μείωση της αβεβαιότητας. Σημαντικές θετικές εξελίξεις αποτελούν επίσης η ανάκαμψη της συνολικής απασχόλησης κατά 0,3% και της μισθωτής απασχόλησης κατά 2,3%, ενώ ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε κατά 3,3%, για πρώτη φορά μετά το 2008. Παρά ταύτα, το ποσοστό ανεργίας παραμένει υψηλό και είναι το υψηλότερο στην ΕΕ. Επιπλέον, το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων συνεχίζει να αυξάνεται, με κίνδυνο να απαξιωθεί ένα μεγάλο μέρος των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού. Το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος μειώθηκε περαιτέρω το 2014, λόγω της αύξησης της παραγωγικότητας και της μείωσης των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Η διαρθρωτική ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας παρουσιάζει ενδείξεις βελτίωσης από το 2013.

Συγκεκριμένα, η Ελλάδα ανέβηκε στην 81η από την 91η θέση το 2012 στο δείκτη παγκό- σμιας ανταγωνιστικότητας του World Economic Forum, ενώ σύμφωνα με το δείκτη "ευχέρειας του επιχειρείν" της Παγκόσμιας Τράπεζας η Ελλάδα ανέβηκε στην 61η από την 65η και 89η θέση αντιστοίχως τα δύο αμέσως προηγούμενα έτη. Ωστόσο, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση, η γραφειοκρατία και το συνεχώς μεταβαλλόμενο φορολογικό περιβάλλον παραμένουν πλέον τα σημαντικότερα εμπόδια στη βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότη- τας των ελληνικών επιχειρήσεων. Η υπερκάλυψη του δημοσιονομικού στόχου (όσον αφορά την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος) του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής (ΠΟΠ) κατά 1,2% του ΑΕΠ το 2013 αποτέλεσε σημαντική παρακαταθήκη, θέτοντας στέρεες βάσεις για την εκπλήρωση του δημοσιονομικού στόχου το 2014 για τρίτο συναπτό έτος.

Εντούτοις, το τελικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης για το 2014 υπόκειται σε επισφάλειες, που σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με τις πολιτικές εξελίξεις σε συνδυασμό με την οπισθοβαρή κατανομή των εσόδων. Οι αβεβαιότητες αυτές έχουν ενταθεί μετά την ολοκλήρωση της εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού του 2014, η οποία κατέγραψε σημαντικές αποκλίσεις στο σκέλος των φορολογικών εσόδων, ειδικότερα κατά το μήνα Δεκέμβριο. Οι συνολικές επενδύσεις παραμένουν ιδιαίτερα χαμηλές, παρά την αύξηση των δημοσίων επενδύσεων, αντανακλώντας τη μείωση των ιδιωτικών επενδύσεων κυρίως λόγω του περιορισμού της τραπεζικής χρηματοδότησης και του υψηλού κόστους δανεισμού.

Η πτώση των ιδιωτικών επενδύσεων εντοπίζεται ιδίως στις επενδύσεις σε κατοικίες, ενώ οι παραγωγικές επιχειρηματικές επενδύσεις έχουν αρχίσει να δείχνουν σημάδια ανάκαμψης. Η αναιμική αύξηση των επενδύσεων κατά 1% το γ' τρίμηνο του 2014, που παρατηρήθηκε για πρώτη φορά μετά το 2008, πιθανώς σηματοδοτεί ανάκαμψη των επενδύσεων η οποία ενδέχεται να συνεχιστεί τα επόμενα έτη. Το 2014 χαρακτηρίστηκε από αρνητικό πληθωρισμό, ως συνέπεια της πτώσης του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, της χαμηλής συνολικής ζήτησης, της μειωτικής επίδρασης των έμμεσων φόρων στις τιμές και —ειδικά τους τελευταίους μήνες του έτους— της πτώσης των διεθνών τιμών του πετρελαίου. Στην ίδια αποπληθωριστική κατεύθυνση εκτιμάται ότι συνέβαλαν και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων και εργασίας.

6.2 Από την αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας στην αβεβαιότητα του 2015

Στα τέλη του 2014 υπήρχαν σοβαρές ενδείξεις ότι η ελληνική οικονομία, έχοντας υπερβεί την ύφεση, εισέρχεται σε φάση ανάπτυξης. Η Τράπεζα της Ελλάδος, όπως και όλοι οι διεθνείς οργανισμοί, προέβλεπαν τότε άνοδο του ΑΕΠ το 2015 και επιτάχυνση της άνοδου το 2016. Δυσμενέστερες προβλέψεις για το ΑΕΠ Σήμερα οι προβλέψεις αυτές έχουν αναθεωρηθεί προς τα κάτω, καθώς τα πρόσφατα στοιχεία για το ΑΕΠ δείχνουν επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, το πρώτο τρίμηνο του 2015 το ΑΕΠ αυξήθηκε σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2014 κατά 0,4%, ενώ το προηγούμενο τρίμηνο η αντίστοιχη άνοδος ήταν 1,3%. Σε τριμηνιαία βάση, εξάλλου, ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ ήταν αρνητικός για δύο συνεχόμενα τρίμηνα (δ' τρίμηνο 2014: -0,4%, α' τρίμηνο 2015: -0,2%). Η επιδείνωση των δεικτών οικονομικού κλίματος και των συνθηκών χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα υποδηλώνουν ότι η επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας θα γίνει εντονότερη το β' τρίμηνο του 2015, με κίνδυνο η οικονομία να μπει σε μια νέα φάση ύφεσης Εκροή καταθέσεων Παράλληλα με την αποδυνάμωση των προβλέψεων, καταγράφονται σημαντικές καθарές εκροές καταθέσεων των νοικοκυριών και των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων (οι οποίες προσέγγισαν τα 30 δισεκ. ευρώ στο διάστημα Οκτωβρίου 2014-Απριλίου 2015), ενώ οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων ακολούθησαν ανοδική τάση, με έντονες διακυμάνσεις. Αύξηση, εξάλλου, παρουσιάζουν και τα επιτόκια των εντόκων γραμματίων.

Οι δυσμενείς εξελίξεις που περιγράφονται παραπάνω οφείλονται στην αβεβαιότητα που επικράτησε από τους τελευταίους μήνες του 2014 μέχρι και το πρώτο εξάμηνο του 2015. Στην πρώτη περίοδο η αβεβαιότητα προήλθε κυρίως από τις έντονες, προεκλογικού χαρακτήρα, αντιπαραθέσεις που κατέληξαν τελικά σε πρόωρες εκλογές. Η Τράπεζα της Ελλάδος, μέσω της δημόσιας παρέμβασης του Διοικητή της στις 15 Δεκεμβρίου 2014, είχε προειδοποιήσει για τους σοβαρούς κινδύνους για την οικονομία και τη ρευστότητα. Το 2015 η αβεβαιότητα εντάθηκε από τη δυσκολία να προβλεφθεί το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη νέας συμφωνίας με τους εταίρους.

Η απόφαση του Eurogroup της 20ής Φεβρουαρίου 2015 παρείχε ένα πλαίσιο συμφωνίας, το οποίο επέδρασε θετικά στο κλίμα. Η παράταση όμως των διαπραγματεύσεων για την εξειδίκευση του πλαισίου εξανέμιση την αρχική αισιοδοξία και η αβεβαιότητα επανήλθε εντονότερη. Μέσα σε αυτό το κλίμα εμφανίστηκαν πάλι στο προσκήνιο, στο εσωτερικό και το εξωτερικό, σενάρια κάθε είδους για την πορεία της χώρας, την πιθανότητα χρεοκοπίας, και την έξοδο από το ευρώ.

6.3 Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας

Ο δείκτης αυτός καταγράφει για τα έτη 2009, 2010 και 2013 και σε επίπεδο NUTS 1, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας στο συνολικό πληθυσμό. Ειδικότερα, σε κίνδυνο φτώχειας βρίσκονται τα άτομα με ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα κάτω από το όριο κινδύνου φτώχειας, το

οποίο ορίζεται σε 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος (μετά τις κοινωνικές παροχές).

Περιφέρεια	2009	2010	2013	Μεταβολή 2009 - 2013
Βόρεια Ελλάδα	24,40%	24,00%	25,10%	2,87%
Κεντρική Ελλάδα	26,40%	23,80%	25,40%	-3,79%
Αττική	12,80%	16,30%	20,10%	57,03%
Νησιά Αιγαίου & Κρήτη	18,40%	16,50%	23,60%	28,26%
Σύνολο Χώρας	19,70%	20,10%	23,10%	17,26%
ΕΕ28	16,40%	16,40%	16,60%	1,22%

Πηγή Πρωτογενών Δεδομένων: Eurostat 05/2015

Το 2009, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας στο σύνολο της Χώρας ανερχόταν σε 19,70% και ήταν υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της ΕΕ28 (16,40%). Σε επίπεδο NUTS 1, η Κεντρική Ελλάδα παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας (26,40%), το οποίο είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο της Χώρας, και ακολουθεί η Βόρεια Ελλάδα με ποσοστό 24,40% (επίσης υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της Χώρας).

Το μικρότερο ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας (μικρότερο μάλιστα από το αντίστοιχο ποσοστό της ΕΕ28) εμφανίζει η Αττική (12,80%). Την επόμενη χρονιά (2010), το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας στο σύνολο της Χώρας αυξήθηκε λιγάκι και ανήλθε σε 20,10%, ενώ στην ΕΕ28 παρέμεινε σταθερό (16,40%).

Σε επίπεδο NUTS 1, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας σημείωσε μικρή μείωση στην Βόρεια Ελλάδα και σημαντική μείωση στην Κεντρική Ελλάδα, της τάξης του 9,85%. Όσον αφορά τις υπόλοιπες εδαφικές ομάδες επιπέδου NUTS 1, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας μειώθηκε σημαντικά στα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη, κατά 9,85%, ενώ αντιθέτως, στην Αττική σημείωσε σημαντική αύξηση, της τάξης του 27,34%. Ειδικότερα, το 2010, το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας παρουσιάζει η Βόρεια Ελλάδα (24,00%) και ακολουθεί με μικρή διαφορά η Κεντρική Ελλάδα (23,80%), ενώ το μικρότερο ποσοστό εξακολουθεί να παρουσιάζει η Αττική (16,30%), με μικρή διαφορά όμως από τα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη.

Το 2013, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας σημείωσε αύξηση τόσο σε επίπεδο NUTS 1 όσο και στο σύνολο της Χώρας, καθώς και στην ΕΕ28. Ειδικότερα, το 2013, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας στο σύνολο της Χώρας ανήλθε σε 23,10%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο ΕΕ28 ήταν 16,60%. Σε επίπεδο NUTS 1, η Κεντρική Ελλάδα και η Βόρεια Ελλάδα παρουσιάζουν κατά σειρά τα μεγαλύτερα ποσοστά πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας (25,40% και 25,10% αντίστοιχα), ποσοστά που συνεχίζουν να είναι υψηλότερα από το αντίστοιχο ποσοστό της Χώρας, ενώ η Αττική παρουσιάζει πάλι το μικρότερο ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας (20,10%).

Συνολικά, την περίοδο 2009-2013, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας στο σύνολο της Χώρας αυξήθηκε σημαντικά, κατά 17,26%, ενώ στο σύνολο της ΕΕ28 η αύξηση ήταν μικρή, της τάξης του 1,22%. Σε επίπεδο NUTS 1, την περίοδο αυτή, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας αυξήθηκε στην Βόρεια Ελλάδα, στην Αττική και στα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη, με την μεγαλύτερη αύξηση να καταγράφεται στην Αττική (57,03%) και την μικρότερη στην Βόρεια Ελλάδα (2,87%). Αντιθέτως, στην Κεντρική Ελλάδα το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας σημείωσε μείωση, κατά 3,79%.

6.4 Πληθυσμός σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης

Ο δείκτης αυτός καταγράφει για τα έτη 2009, 2010 και 2013 και σε επίπεδο NUTS 1, το ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης στο συνολικό πληθυσμό. Ειδικότερα, σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης βρίσκονται τα άτομα που δεν μπορούν να αποκτήσουν τέσσερα τουλάχιστον από τα εξής αγαθά ή υπηρεσίες: i) να πληρώσουν το ενοίκιο ή τους λογαριασμούς υπηρεσιών κοινής ωφελείας, ii) να έχουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο θέρμανσης, iii) να αντιμετωπίσουν απρόσμενες δαπάνες, iv) να τρώνε κρέας, ψάρι ή ένα ισοδύναμο πρωτεΐνης κάθε δεύτερη ημέρα, v) να πηγαίνουν διακοπές για μια εβδομάδα, μία φορά το χρόνο, vi) να έχουν αυτοκίνητο, vii) να έχουν πλυντήριο, viii) να έχουν έγχρωμη τηλεόραση και ix) να έχουν τηλέφωνο.

Το 2009, το ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης στο σύνολο της Χώρας ήταν 11,00% (Πίνακας 13), ποσοστό υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της ΕΕ28 (8,20%). Σε επίπεδο NUTS 1, η Κεντρική Ελλάδα και η Βόρεια Ελλάδα παρουσιάζουν αντίστοιχα το δεύτερο και το τρίτο μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης (11,90% και 11,80%, αντίστοιχα, δηλαδή υψηλότερα από το ποσοστό της Χώρας). Το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης καταγράφεται στα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη (12,20%), ενώ το μικρότερο ποσοστό στην Αττική (9,50%).

Περιφέρεια	2009	2010	2013	Μεταβολή 2009 - 2013
Βόρεια Ελλάδα	11.80%	13.10%	20.30%	72.03%
Κεντρική Ελλάδα	11.90%	13,80%	21,40%	79.83%
Αττική	9.50%	9.50%	20,70%	117.89%
Νησιά Αιγαίου & Κρήτη	12.20%	11.10%	16.70%	36.89%
Σύνολο Χώρας	11.00%	11.60%	20.30%	84.55%
ΕΕ28	8.20%	8,40%	9,60%	17.07%

Πηγή Πρωτογενών Δεδομένων: Eurostat 05/2015

Την επόμενη χρονιά (2010), το ποσοστό του πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης στο σύνολο της Χώρας και στην ΕΕ28 αυξήθηκε λιγάκι και ανήλθε σε 11,60% και 8,40%, αντίστοιχα. Σε επίπεδο NUTS 1, το ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης σημείωσε αύξηση στην Κεντρική Ελλάδα και στην Βόρεια Ελλάδα, κατά 15,97% και 11,02% αντίστοιχα. Αντιθέτως, στα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη το ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης μειώθηκε κατά 9,02%, ενώ στην Αττική παρέμεινε σταθερό. Έτσι, το 2010, το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης παρουσιάζει η Κεντρική Ελλάδα (13,80%) και ακολουθεί με μικρή διαφορά η Βόρεια Ελλάδα (13,10%), ενώ το μικρότερο ποσοστό εξακολουθεί να παρουσιάζει η Αττική (9,50%).

Το 2013, το ποσοστό του πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης σημείωσε αύξηση τόσο σε επίπεδο NUTS 1 όσο και στο σύνολο της Χώρας, καθώς και στην ΕΕ28. Ειδικότερα, το 2013, το ποσοστό του πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης, στο σύνολο της Χώρας ανήλθε σε 20,30%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο ΕΕ28 ήταν πολύ μικρότερο, της τάξης του 9,60%. Σε επίπεδο NUTS 1, η Κεντρική Ελλάδα παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης (21,40%), το οποίο είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο της Χώρας, ενώ η Βόρεια Ελλάδα παρουσιάζει το τρίτο μεγαλύτερο ποσοστό (20,30%, όπως ακριβώς και της Χώρας). Αντιθέτως, το μικρότερο ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης εμφανίζουν τα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη (16,70%).

Συνολικά, την περίοδο 2009-2013, το ποσοστό του πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης στο σύνολο της Χώρας σημείωσε ιδιαίτερα σημαντική αύξηση, κατά 84,55%, ενώ στο σύνολο της ΕΕ28 η αύξηση ήταν επίσης σημαντική αλλά πολύ μικρότερη, της τάξης του 17,07%. Παρομοίως, το ποσοστό του πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης παρουσίασε πολύ σημαντική αύξηση και σε επίπεδο NUTS 1, με την μεγαλύτερη αύξηση να καταγράφεται στην Αττική (117,89%) και την μικρότερη στα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη (36,89%). Στην Βόρεια Ελλάδα και στην Κεντρική Ελλάδα, την περίοδο αυτή, το ποσοστό του πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης αυξήθηκε κατά 72,03% και 79,83% αντίστοιχα, αύξηση μικρότερη από την αντίστοιχη αύξηση της Χώρας.

6.5 Πληθυσμός (ηλικίας 0-59 ετών) που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας

Ο δείκτης αυτός καταγράφει για την περίοδο 2009-2013 και σε επίπεδο NUTS 1, το ποσοστό του πληθυσμού (ηλικίας 0-59 ετών) που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας στο συνολικό πληθυσμό. Ειδικότερα, ως νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας ορίζονται τα νοικοκυριά των οποίων τα μέλη που βρίσκονται σε ηλικία εργασίας (από 18 έως 59 ετών εξαιρουμένων των σπουδαστών/φοιτητών από 18 έως 24 ετών) έχουν εργαστεί λιγότερο από το 20% του πλήρους εργασιακού δυναμικού τους κατά τη διάρκεια των προηγούμενων 12 μηνών.

Το 2009, το ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας στο σύνολο της Χώρας ήταν 6,50% και ήταν χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της ΕΕ28 (9,10%). Σε επίπεδο NUTS 1, η Κεντρική Ελλάδα παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας (8,70%), το οποίο είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της Χώρας, ενώ η Βόρεια Ελλάδα παρουσιάζει το δεύτερο μικρότερο ποσοστό (5,70%), το οποίο είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της Χώρας. Το μικρότερο ποσοστό πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας παρατηρείται στα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη (3,90%).

Τα επόμενα χρόνια (2010-2013), το ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας στο σύνολο της Χώρας παρουσιάζει συνεχή μεγάλη αύξηση (ειδικότερα, η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφεται το 2011). Σε επίπεδο NUTS 1 καταγράφονται οι ακόλουθες τάσεις: Στην Βόρεια Ελλάδα, το ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας επίσης παρουσιάζει συνεχή μεγάλη αύξηση (ειδικότερα, η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφεται το 2010). Στην Κεντρική Ελλάδα, το ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας παρουσιάζει μικρή μείωση το 2010 και μετά συνεχή μεγάλη αύξηση (ειδικότερα, η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφεται το 2011). Στην Αττική, το ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας παραμένει σταθερό το 2010 και μετά παρουσιάζει συνεχή μεγάλη αύξηση (ειδικότερα, η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφεται το 2011). Τέλος, στα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη το ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας παρουσιάζει αύξηση το 2010 και μείωση το 2011, ενώ μετά σημειώνει νέα συνεχή αύξηση (ειδικότερα, η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφεται το 2012).

Έτσι, το 2013, το ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας στο σύνολο της Χώρας ανήλθε σε 18,00% και ήταν υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της ΕΕ28 (10,80%). Σε επίπεδο NUTS 1, το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας εξακολουθεί να παρουσιάζει η Κεντρική Ελλάδα (19,80%), το οποίο είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της Χώρας, και ακολουθεί η Βόρεια Ελλάδα με ποσοστό 19,10% (επίσης υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της Χώρας). Αντιθέτως, το μικρότερο ποσοστό πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας εμφανίζουν τα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη (12,40%).

Συνολικά, την περίοδο 2009-2013, το ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας στο σύνολο της Χώρας σημείωσε πολύ μεγάλη αύξηση, της τάξης του

176,92%, ενώ στο σύνολο της ΕΕ28 η αύξηση ήταν πολύ μικρότερη, της τάξης του 18,68%. Παρομοίως, το ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας παρουσίασε πολύ σημαντική αύξηση και σε επίπεδο NUTS 1, με τη μεγαλύτερη αύξηση (μεγαλύτερη μάλιστα από την αντίστοιχη της Χώρας) να καταγράφεται στην Βόρεια Ελλάδα (235,09%) και τη μικρότερη στην Κεντρική Ελλάδα (127,59%).

6.6 Πληθυσμός σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού

Ο δείκτης αυτός καταγράφει για τα έτη 2009, 2010 και 2013 και σε επίπεδο NUTS 1, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στο συνολικό πληθυσμό. Ειδικότερα, σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού βρίσκονται τα άτομα που διατρέχουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή/και αντιμετωπίζουν σοβαρές υλικές στερήσεις ή/και ζουν σε νοικοκυριό με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας.

Το 2009, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στο σύνολο της Χώρας ανερχόταν σε 27,60% και ήταν υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της ΕΕ28 (23,30%). Σε επίπεδο NUTS 1, η Κεντρική Ελλάδα και η Βόρεια Ελλάδα παρουσιάζουν κατά σειρά τα μεγαλύτερα ποσοστά πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (33,50% και 32,00%, αντίστοιχα), τα οποία είναι υψηλότερα από το αντίστοιχο ποσοστό της Χώρας. Αντιθέτως, η Αττική εμφανίζει το μικρότερο ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (21,20%), το οποίο μάλιστα είναι μικρότερο και από το αντίστοιχο ποσοστό της ΕΕ28.

Την επόμενη χρονιά (2010), το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στο σύνολο της Χώρας και στην ΕΕ28 αυξήθηκε ελάχιστα και ανήλθε σε 27,70% και 23,70%, αντίστοιχα. Σε επίπεδο NUTS 1, στην Βόρεια Ελλάδα και στην Κεντρική Ελλάδα το ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού σημείωσε μικρή μείωση.

Περιφέρεια	2009	2010	2013	Μεταβολή 2009 - 2013
Βόρεια Ελλάδα	32.00%	31.50%	36.0%	12.50%
Κεντρική Ελλάδα	33.50%	33.50%	39.30%	17.31%
Αττική	21.20%	9.50%	34.00%	60.38%
Νησιά Αιγαίου & Κρήτη	26.60%	21.20%	33.70%	26.69%
Σύνολο Χώρας	27.60%	27.60%	35.70%	29.35%
ΕΕ28	23.30%	23.30%	24.50%	5.15%

Όσον αφορά τις υπόλοιπες εδαφικές ομάδες επιπέδου NUTS 1, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού μειώθηκε σημαντικά στα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη, κατά 10,15%, ενώ αντιθέτως, στην Αττική σημείωσε σημαντική αύξηση, της τάξης του 8,96%. Παρόλα αυτά, το 2010, η Κεντρική Ελλάδα και η Βόρεια Ελλάδα εξακολουθούν να παρουσιάζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (33,00% και 31,50%, αντίστοιχα), ενώ η Αττική εξακολουθεί να παρουσιάζει το μικρότερο ποσοστό (23,10%), με μικρή όμως διαφορά από τα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη.

Το 2013, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού σημείωσε αύξηση τόσο σε επίπεδο NUTS 1 όσο και στο σύνολο της Χώρας, καθώς και στην ΕΕ28.

Ειδικότερα, το 2013, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στο σύνολο της Χώρας ανήλθε σε 35,70%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο ΕΕ28 ήταν 24,50%. Σε επίπεδο NUTS 1, η Κεντρική Ελλάδα και η Βόρεια Ελλάδα παρουσιάζουν πάλι κατά σειρά τα μεγαλύτερα ποσοστά πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (39,30% και 36,00% αντίστοιχα), τα οποία συνεχίζουν να είναι υψηλότερα από το αντίστοιχο ποσοστό της Χώρας. Το μικρότερο ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, αυτή τη χρονιά καταγράφεται στα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη (33,70%).

Συνολικά, την περίοδο 2009-2013, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στο σύνολο της Χώρας αυξήθηκε σημαντικά, κατά 29,35%, ενώ στο σύνολο της ΕΕ28 η αύξηση ήταν σημαντικά μικρότερη, της τάξης του 5,15%. Παρομοίως, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού παρουσίασε σημαντική αύξηση και σε επίπεδο NUTS 1, με τη μεγαλύτερη αύξηση να καταγράφεται στην Αττική (60,38%) και τη μικρότερη (μικρότερη μάλιστα από την αντίστοιχη αύξηση της Χώρας) στην Βόρεια Ελλάδα (12,50%). Στην Κεντρική Ελλάδα, την περίοδο αυτή, το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού αυξήθηκε κατά 17,31%, αύξηση επίσης μικρότερη από την αντίστοιχη αύξηση της Χώρας.

6.7 Πληθυσμός σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης

Ο δείκτης αυτός καταγράφει για τα έτη 2009, 2010 και 2013 και σε επίπεδο NUTS 1, το ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης στο συνολικό πληθυσμό. Ειδικότερα, σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης βρίσκονται τα άτομα που δεν μπορούν να αποκτήσουν τέσσερα τουλάχιστον από τα εξής αγαθά ή υπηρεσίες: i) να πληρώσουν το ενοίκιο ή τους λογαριασμούς υπηρεσιών κοινής ωφελείας, ii) να έχουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο θέρμανσης, iii) να αντιμετωπίσουν απρόσμενες δαπάνες, iv) να τρώνε κρέας, ψάρι ή ένα ισοδύναμο πρωτεΐνης κάθε δεύτερη ημέρα, v) να πηγαίνουν διακοπές για μια εβδομάδα, μία φορά το χρόνο, vi) να έχουν αυτοκίνητο, vii) να έχουν πλυντήριο, viii) να έχουν έγχρωμη τηλεόραση και ix) να έχουν τηλέφωνο.

Το 2009, το ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης στο σύνολο της Χώρας ήταν 11,00%, ποσοστό υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της ΕΕ28 (8,20%). Σε επίπεδο NUTS 1, η Κεντρική Ελλάδα και η Βόρεια Ελλάδα παρουσιάζουν αντίστοιχα το δεύτερο και το τρίτο μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης (11,90% και 11,80%, αντίστοιχα, δηλαδή υψηλότερα από το ποσοστό της Χώρας). Το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης καταγράφεται στα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη (12,20%), ενώ το μικρότερο ποσοστό στην Αττική (9,50%).

Την επόμενη χρονιά (2010), το ποσοστό του πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης στο σύνολο της Χώρας και στην ΕΕ28 αυξήθηκε λιγάκι και ανήλθε σε 11,60% και 8,40%, αντίστοιχα. Σε επίπεδο NUTS 1, το ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης σημείωσε αύξηση στην Κεντρική Ελλάδα και στην Βόρεια Ελλάδα, κατά 15,97% και 11,02% αντίστοιχα. Αντιθέτως, στα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη το ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης μειώθηκε κατά 9,02%, ενώ στην Αττική παρέμεινε σταθερό. Έτσι, το 2010, το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης παρουσιάζει η Κεντρική Ελλάδα (13,80%) και ακολουθεί με μικρή διαφορά η Βόρεια Ελλάδα (13,10%), ενώ το μικρότερο ποσοστό εξακολουθεί να παρουσιάζει η Αττική (9,50%).

Το 2013, το ποσοστό του πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης σημείωσε αύξηση τόσο σε επίπεδο NUTS 1 όσο και στο σύνολο της Χώρας, καθώς και στην ΕΕ28. Ειδικότερα, το 2013, το ποσοστό του πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης, στο σύνολο της

Χώρας ανήλθε σε 20,30%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο ΕΕ28 ήταν πολύ μικρότερο, της τάξης του 9,60%. Σε επίπεδο NUTS 1, η Κεντρική Ελλάδα παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης (21,40%), το οποίο είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο της Χώρας, ενώ η Βόρεια Ελλάδα παρουσιάζει το τρίτο μεγαλύτερο ποσοστό (20,30%, όπως ακριβώς και της Χώρας). Αντιθέτως, το μικρότερο ποσοστό πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης εμφανίζουν τα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη (16,70%).

Συνολικά, την περίοδο 2009-2013, το ποσοστό του πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης στο σύνολο της Χώρας σημείωσε ιδιαίτερα σημαντική αύξηση, κατά 84,55%, ενώ στο σύνολο της ΕΕ28 η αύξηση ήταν επίσης σημαντική αλλά πολύ μικρότερη, της τάξης του 17,07%. Παρομοίως, το ποσοστό του πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης παρουσίασε πολύ σημαντική αύξηση και σε επίπεδο NUTS 1, με την μεγαλύτερη αύξηση να καταγράφεται στην Αττική (117,89%) και την μικρότερη στα Νησιά Αιγαίου & Κρήτη (36,89%).

Στην Βόρεια Ελλάδα και στην Κεντρική Ελλάδα, την περίοδο αυτή, το ποσοστό του πληθυσμού σε κατάσταση ακραίας υλικής στέρησης αυξήθηκε κατά 72,03% και 79,83% αντίστοιχα, αύξηση μικρότερη από την αντίστοιχη αύξηση της Χώρας.

6.8 Οι προβλέψεις για την ελληνική οικονομία το 2016

Κατά τους πρώτους μήνες του 2015, η εφαρμογή νέου πολιτικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας και η αναζήτηση νέου πλαισίου συμφωνίας με τους διεθνείς εταίρους και πιστωτές της χώρας, στάθηκε αφορμή για την αύξηση της οικονομικής αβεβαιότητας. Ως εκ τούτου, ένας νέος κύκλος δυσμενών προσδοκιών ξεκίνησε, με αποτέλεσμα τη χειροτέρευση του οικονομικού κλίματος, την επιδείνωση της ρευστότητας στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα και την επιβράδυνση της πορείας της οικονομίας προς την ανάκαμψη.

Κατά την περίοδο κατάρτισης του Κρατικού Προϋπολογισμού 2015 (Νοέμβριος 2014), ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ είχε εκτιμηθεί σε 2,9% το 2015, με πρόβλεψη για περαιτέρω επιτάχυνσή του μεσοπρόθεσμα. Ωστόσο, η διαμορφούμενη οικονομική συγκυρία, που παρατάθηκε πέραν του πρώτου εξαμήνου του έτους, εν μέσω συνεχιζόμενων διαπραγματεύσεων για την οριστικοποίηση του νέου χρηματοδοτικού προγράμματος της χώρας και των σχετικών δημοσιονομικών μέτρων που απαιτούνται, σε συνδυασμό με τα διοικητικά μέτρα ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων, που εφαρμόστηκαν στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα στις αρχές Ιουλίου 2015, επιδείνωσε το έλλειμμα ρευστότητας στην πραγματική οικονομία, οδηγώντας σε εκτίμηση αρνητικού ρυθμού ανάπτυξης.

Το επιδεινούμενο οικονομικό κλίμα αντανακλάται στη σημαντική υποχώρηση των δεικτών επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές και τη βιομηχανία κατά το πρώτο 7μηνο του 2015 (58,2 μ.β. και 84,0 μ.β., αντιστοίχως, έναντι 81,3 μ.β. και 93,7 μ.β. το πρώτο 7μηνο του 2014), αλλά και του δείκτη οικονομικού κλίματος, που κυμαίνεται στο 90,2 για τους πρώτους 8 μήνες του 2015, έναντι μέσου όρου 98,8 μονάδων το αντίστοιχο διάστημα του 2014. Οι ενδείξεις που προκύπτουν από την παρατήρηση της πτώσης του δείκτη οικονομικού κλίματος λαμβάνουν μεγαλύτερη βαρύτητα αν ιδωθούν στο πλαίσιο του βελτιωμένου οικονομικού κλίματος στην Ευρωζώνη, όπου το 2015 έχουν σημειωθεί αυξήσεις του δείκτη αρκετά πάνω από το κατώφλι των 100 μ.β. (στις 104,2 μ.β. τον Αύγουστο του 2015).

«Σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα εποχικά διαθέσιμα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε όρους όγκου κατά το 2ο τρίμηνο του 2015 παρουσίασε αύξηση κατά 0,9% σε σχέση με το 1ο τρίμηνο του 2015, ενώ σε σύγκριση με το 2ο τρίμηνο του 2014, παρουσίασε αύξηση 1,6%. Τα στοιχεία του πρώτου εξαμήνου του έτους, δεν επιβεβαιώνουν την επιδείνωση που παρουσιάζουν οι δείκτες οικονομικού κλίματος. Το γεγονός

αυτό οφείλεται στην αύξηση της καταναλωτικής δαπάνης. Από την ανάλυση των συνιστωσών του ΑΕΠ προκύπτει ότι η συνολική καταναλωτική δαπάνη αυξήθηκε κατά 1,1% σε σχέση με το 1ο τρίμηνο του 2015, ενώ σε σύγκριση με το 2ο τρίμηνο του 2014 παρουσίασε αύξηση 2,2%.»

Όπως τονίζεται στο προσχέδιο του προϋπολογισμού, «οι σημαντικές οικονομικές εξελίξεις το πρώτο εξάμηνο του 2015 σηματοδοτούν ότι το μέγεθος της οικονομικής ανάπτυξης θα επηρεαστεί δυσμενώς, κυμαινόμενο τελικώς σε αρνητικό πεδίο το 2015:

Πρώτον, παρά το γεγονός ότι τα διαθέσιμα εθνικολογιστικά στοιχεία του δεύτερου τριμήνου παρουσίασαν θετική μεταβολή του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές, η εξέλιξη αυτή αναμένεται να αντιστραφεί στο δεύτερο εξάμηνο του έτους, καθώς θα υποχωρεί σταδιακά και η καταναλωτική δαπάνη, που ενίσχυσε το ΑΕΠ στο πρώτο εξάμηνο.

Δεύτερον, η καθυστέρηση σε σχέση με την επίτευξη συμφωνίας με τους εταίρους, συνετέλεσε και στη συρρίκνωση της εισροής ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα και κατ' επέκταση στην ελληνική οικονομία, τόσο μέσω του Ευρωσυστήματος όσο και μέσω του Έκτακτου Μηχανισμού Ρευστότητας. Η πρόσφατη εφαρμογή των μέτρων ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων προκειμένου να προστατευτεί η συστημική ευστάθεια του ελληνικού τραπεζικού συστήματος εκτιμάται ότι θα φέρει περαιτέρω απώλειες σε όρους τραπεζικής πίστης, χορηγήσεων και ρευστότητας, οι οποίες θα επιδράσουν αρνητικά στις επενδύσεις, την κατανάλωση και τον εσωτερικό τουρισμό στο δεύτερο εξάμηνο του έτους.

Με αυτά τα δεδομένα το πραγματικό ΑΕΠ το 2015 αναμένεται να μειωθεί κατά 2,3%. Στην εξέλιξη αυτή αναμένεται να συμβάλει η πτώση στην ιδιωτική και τη δημόσια κατανάλωση (-1,6% και -1,2% αντίστοιχα), η σημαντική μείωση στην επενδυτική δραστηριότητα (-16,5%) καθώς και η θετική συμβολή του εξωτερικού ισοζυγίου αγαθών και υπηρεσιών (0,7%) λόγω της μεγαλύτερης πτώσης των εισαγωγών (-3,6%) σε σχέση με τις εξαγωγές (-1,5%). Σημειώνεται ότι η εκτίμηση αυτή για το ΑΕΠ μπορεί να αποδειχθεί συντηρητική και να βελτιωθεί. Η αβεβαιότητα αυτή οφείλεται στην έλλειψη διαθέσιμων στοιχείων, ιδιαίτερα για την επίπτωση των κεφαλαιακών ελέγχων στην πραγματική οικονομία, αφού τα αποτελέσματα του πρώτου εξαμήνου δεν ενσωματώνουν ακόμα την εξέλιξη των ελέγχων της κίνησης κεφαλαίων ή της υιοθέτησης των νέων δημοσιονομικών μέτρων.»

Ύφεση, μείωση συντάξεων και μισθών, αύξηση της φορολογίας, εκτίναξη του χρέους και άνοδο της ανεργίας το 2016

Ύφεση, μείωση συντάξεων και μισθών, αύξηση της φορολογίας, εκτίναξη του χρέους και άνοδο της ανεργίας προβλέπει το προσχέδιο του προϋπολογισμού για το 2016, το οποίο κατατέθηκε στις 5/10/2015 στη Βουλή. Και αυτά αποτελούν μόνο την... αρχή, καθώς στο προσεχές διάστημα αναμένεται να εξειδικευτούν και να κοστολογηθούν περισσότερα μέτρα στο σκέλος της φορολογίας και των συντάξεων, με συνέπεια τα νέα μέτρα ύψους 4,35 δισ. ευρώ που ήδη έχουν αποφασιστεί να διευρυνθούν.

Τα μέτρα των 4,35 δισ. ευρώ έχουν ήδη ψηφιστεί στο πλαίσιο του νέου Μνημονίου (συνολικά στη διετία 2015-2016 το ποσό αυξάνεται στα 6,38 δισ. ευρώ). Ωστόσο, στο Πρόγραμμα προβλέπεται και η λήψη νέων μέτρων που θα πρέπει να περιληφθούν στο επικαιροποιημένο Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα και στο τελικό κείμενο του προϋπολογισμού του 2016 που θα είναι έτοιμο τον Νοέμβριο. Πάντως, από το υπουργείο Οικονομικών ανέφεραν χθες πως η κυβέρνηση κατέβαλε «προσπάθεια να αξιοποιηθεί ο δημοσιονομικός χώρος που εξασφαλίστηκε μετά από σκληρές διαπραγματεύσεις με τους δανειστές» και ότι το προσχέδιο του προϋπολογισμού «αποτυπώνει τις κυβερνητικές προτεραιότητες για κοινωνική δικαιοσύνη και δημοσιονομική υπευθυνότητα».

Ωστόσο, εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι ενώ η ελληνική οικονομία θα βρεθεί σε ύφεση και το 2016 (1,3% από 2,3% φέτος), φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις θα κληθούν να πληρώσουν

περισσότερους φόρους που προς το παρόν υπολογίζονται σε 2,5 δισ. ευρώ. Ταυτόχρονα, το κράτος θα συνεχίσει την περιστολή των δαπανών του με έμφαση κυρίως στο ασφαλιστικό σύστημα από το οποίο προβλέπεται εξοικονόμηση 1,2 δισ. ευρώ. Ποσό, όμως, το οποίο δεν επαρκεί για να καλύψει την «τρύπα» του συστήματος που υπολογίζεται σε 1,6 δισ. ευρώ. «Κενό» που αναμένεται να καλυφθεί με τις παρεμβάσεις που θα αποφασιστούν στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού εντός του έτους.

Με τα παραπάνω δεδομένα, για φέτος προβλέπεται πρωτογενές έλλειμμα 0,24% του ΑΕΠ, ενώ με την υιοθέτηση των νέων μέτρων το 2016 το έλλειμμα θα μετατραπεί σε πλεόνασμα 0,52% του ΑΕΠ. Αμετάβλητοι έμειναν και οι στόχοι για την ύφεση φέτος και το 2016, παρά το γεγονός ότι το υπουργείο Οικονομικών κατέβαλε προσπάθεια για αναθεώρησή τους προς το καλύτερο. Το θέμα παραπέμφθηκε για τις διαπραγματεύσεις με τους δανειστές που ξεκινούν τις επόμενες ημέρες.

Σε ό,τι αφορά τα βασικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας, το 2016 προβλέπεται:

1. Αύξηση της ανεργίας στο 25,8% από 25,4% φέτος και 24,6% το 2014. Παράλληλα, εκτιμάται ότι η απασχόληση θα μειωθεί κατά 1% όταν φέτος κατέγραψε πτώση 1,6%.
2. Περαιτέρω μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 2,4% (1,6% φέτος) και της δημόσιας κατά 2,1% (1,2% φέτος).
3. Αύξηση των επενδύσεων κατά 4,5%, μετά από σημαντική πτώση τους φέτος κατά 16,5%.
4. Πληθωρισμό 1,1%, έναντι αποπληθωρισμού 0,7% το 2015.
5. Οι εξαγωγές θα μειωθούν κατά 1% συνεχίζοντας την φεινή πτώση (1,5%), ενώ οι εισαγωγές αναμένονται αμετάβλητες το 2016 έναντι μείωσης 3,6% το 2015.
6. Εκτόξευση του χρέους στο 192,4% του ΑΕΠ από 181,8% του ΑΕΠ φέτος, κυρίως λόγω των προβλεπόμενων δανείων για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών.

6.9 Προϋπολογισμός της οικονομικής διαχείρισης του Δήμου Κιλκίς Χρήσης 2015

Έχοντας υπόψη το ΦΕΚ 2059/29-07-2014 τεύχος Β' καταρτίστηκε ο Προϋπολογισμός του Δήμου για το 2015. Η ισχύουσα μορφή του προϋπολογισμού ενσωματώνει τις εκτεταμένες θεσμικές μεταβολές που σημειώθηκαν μέχρι σήμερα στα έσοδα και στα έξοδα των Ο.Τ.Α και παράλληλα προσαρμόζει το περιεχόμενο και την ταξινόμηση των προβλέψεων στις απαιτήσεις του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου των Ο.Τ.Α.

Οι Προϋπολογισμοί των Δήμων έχουν μεγάλη σημασία για την χρηστή και αποτελεσματική οικονομική διαχείριση των Δήμων. Ο Προϋπολογισμός του Δήμου είναι η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου με την οποία προσδιορίζονται τα έσοδα και τα έξοδα, για κάθε οικονομικό έτος. Είναι πράξη περιοδική, πράξη πρόβλεψης και πράξη εξουσιοδότησης προς τη διοίκηση του Ο.Τ.Α. Τον Προϋπολογισμό διέπουν οι παρακάτω αρχές:

1) Της δημοσιότητας, 2) Της ενότητας, 3) Της καθολικότητας, 4) Της ειδίκευσης και της ειδικότητας των πιστώσεων, 5) Της οριστικότητας και της απαγόρευσης μεταφοράς πιστώσεων και 6) Της ακρίβειας, ειλικρίνειας και σαφήνειας.

- Κάθε πίστωση που διατίθεται από τους Δήμους θα πρέπει να είναι εξασφαλισμένη και διαθέσιμη.

Η υπερεκτίμηση των εσόδων ή η εγγραφή εσόδων που δεν πρόκειται να εισπραχθούν οδηγεί ουσιαστικά στην κατάρτιση ελλειμματικού προϋπολογισμού και αυτό απαγορεύεται από το νόμο. Η τήρηση της αρχής αυτής, ελέγχεται από τον Ελεγκτή Νομιμότητας κατά τις διατάξεις του άρθρου 266 παρ. 7 Ν. 3852/2010 και η παραβίαση της μπορεί να οδηγήσει στην αναπομπή του προϋπολογισμού στο δημοτικό Συμβούλιο ή, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, στην ακύρωση της σχετικής απόφασης.» και «1. Στους προϋπολογισμούς εγγράφονται μόνο νομοθετημένα έσοδα και το ύψος τους προσδιορίζεται με βάση τα πραγματικά στοιχεία απόδοσης κάθε εσόδου.

Εφιστάται ιδιαίτερα η προσοχή των αρμόδιων για τη σύνταξη του προϋπολογισμού επί του σημείου αυτού, καθώς υπερεκτίμηση ή υποεκτίμηση της απόδοσης των εσόδων ή εκτίμηση εσόδων που δεν έχουν νόμιμη βάση (εικονικά έσοδα), δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στην εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι αν το ύψος των εσόδων υπερβαίνει ανατιολόγητα τις αποδόσεις του προηγούμενου οικονομικού έτους, ο Ελεγκτής Νομιμότητας καλεί το δημοτικό συμβούλιο να αναμορφώσει κατάλληλα τον προϋπολογισμό μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών και το ετήσιο πρόγραμμα.»

Το παράπτωμα της εγγραφής ψεύτικων εσόδων και δαπανών χωρίς αντίκρισμα συμπληρώνει η Έκθεση ανάληψης δαπάνης, της οποίας η έννοια συμπίπτει με την έννοια της διάθεσης της πίστωσης, η δε αρμοδιότητα των δύο αυτών εννοιών ανήκει στους διατάκτες και ο κύριος υπεύθυνος για την υπογραφή κάθε έκθεσης είναι ο Δήμαρχος.

- Ως τώρα αναζητούνταν ευθύνες μόνο για παράνομες πράξεις στον τομέα των εξόδων ενώ η εγκύκλιος για πρώτη φορά, επισείει την απειλή των καταλογισμών στα αρμόδια όργανα για δόλο ή αμέλεια στην περίπτωση αδράνειας στην είσπραξη των εσόδων.

6.10 Προϋποθέσεις για την αξιοπιστία του προϋπολογισμού

Για την κατάρτιση του προϋπολογισμού λαμβάνονται υπόψη όλες οι δαπάνες και τα έσοδα του Δήμου, τα οποία αναμένεται να πληρωθούν και αντίστοιχα να εισπραχθούν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους. Θα πρέπει ο προϋπολογισμός να είναι ισοσκελισμένος και ρεαλιστικός με εγγραφές μόνο δαπανών που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τα έσοδα που αναμένεται να εισπραχθούν. Οι ειδικές οδηγίες για την κατάρτιση του προϋπολογισμού του 2015 είχαν ως εξής:

1. Η πίστωση που εγγράφεται στον Π/Υ για τα έσοδα από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α. Εσόδου 0611) προκύπτει ως το γινόμενο της πρώτης τακτικής μηνιαίας κατανομής που αποδόθηκε στο Δήμο, του επί δώδεκα, αυξημένο κατά 4,81%.
2. Η πίστωση που εγγράφεται στον Π/Υ για την κάλυψη δαπανών των σχολείων καθώς και του σχολικού τροχονόμου, ΚΑ 0614 υπολογίζεται ως το γινόμενο της πρώτης τακτικής κατανομής που αποδόθηκε στο Δήμο το 2014, επί τέσσερα αυξημένο κατά 25%.
3. Οι πιστώσεις που εγγράφονται στον Π/Υ για τα προνοιακά επιδόματα (ΚΑ Εσόδου 0621 και ΚΑ Εξόδου 6741) πρέπει να είναι μειωμένες κατά 5,85% σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσά του οικονομικού έτους 2013.
4. Η πίστωση που εγγράφεται στον Π/Υ για την ΚΑΠ επενδυτικών δαπανών των δήμων (πρώην ΣΑΤΑ) (ΚΑ Εσόδων 1311) προκύπτει από το γινόμενο της τελευταίας μηνιαίας κατανομής που αποδόθηκε στο δήμο πριν το χρόνο κατάρτισης του Π/Υ του επί δώδεκα, μειωμένο κατά 53%.
5. Η πίστωση που εγγράφεται στον Π/Υ για την κάλυψη δαπανών που αφορούν μισθώματα ακινήτων (ΚΑ Εσόδου 0612) υπολογίζεται στο ύψος του ποσού που αποδόθηκε στο Δήμο για το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου-Απριλίου 2014 επί τρία.
6. Η πίστωση που εγγράφεται στον Π/Υ (ΚΑ Εσόδων 1311 ΚΑΠ επενδυτικών δαπανών των Δήμων – πρώην ΣΑΤΑ) προκύπτει από το γινόμενο της πρώτης τακτικής κατανομής του έτους 2014 που αποδόθηκε στον Δήμο επί δώδεκα.
7. Οι πιστώσεις που εγγράφονται στον Π/Υ για την κάλυψη δαπανών επισκευών και συντηρήσεων σχολικών κτιρίων (ΚΑ. Εσόδου 1312) υπολογίζονται στο ύψος των ποσών που αποδόθηκαν κατά το έτος 2014.
8. Οι πιστώσεις που εγγράφονται στον Π/Υ για την κάλυψη δαπανών που αφορούν την πυροπροστασία υπολογίζονται στο ύψος των ποσών που αποδόθηκαν κατά το έτος 2014.
9. Τα ποσά που εγγράφονται στον Π/Υ για τα ίδια έσοδα των ομάδων: I (01 πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία, 02 έσοδα από κινητή περιουσία, 03 έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, 04 έσοδα από λοιπά τέλη δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών, 05 φόροι και εισφορές, 07 λοιπά τακτικά έσοδα, 11 έσοδα από εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας, δωρεές -κληρονομίες- κληροδοσίες, 15 προσαυξήσεις – πρόστιμα- παράβολα, 16 λοιπά έκτακτα έσοδα, 21 έσοδα ΠΟΕ που βεβαιώνονται για πρώτη φορά – τακτικά, 22 έσοδα ΠΟΕ που βεβαιώνονται για πρώτη φορά έκτακτα) και II (32 εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα έσοδα κατά τα παρελθόντα έτη) υπολογίζονται με βάση τα ποσά που εισπράχθηκαν κατά το έτος 2013 σε συνδυασμό με τις εισπράξεις από τον Ιανουάριο 2014 και μέχρι το κλείσιμο του μηνός του προηγείται από το μήνα κατάρτισης του Π/Υ 2014.

10. Τα έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα παραμένουν τα ίδια με το 2014. Οι εγγραφές στο σκέλος των δαπανών πρέπει να γίνονται με βάση το κόστος παροχής υπηρεσιών σε συνδυασμό με το ύψος των εσόδων που αναμένεται να εισπραχθούν το 2015.

11. Στα έσοδα μπορούν να εγγράφονται ποσά από αδιάθετα χρηματικά υπόλοιπα προηγούμενων ετών αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη των παρακάτω περιπτώσεων: α) όταν προέρχονται από αδιάθετα υπόλοιπα έργων του Προγ/τος Δημοσίων Επενδύσεων τα οποία συνεχίζονται, β) όταν προέρχονται από αδιάθετες πιστώσεις του προηγούμενου οικονομικού έτους που προορίζονται για νέες δημόσιες επενδύσεις, γ) για την εξόφληση υποχρεώσεων που δημιουργήθηκαν σε προηγούμενα έτη και δεν κατέστη δυνατή η εξόφληση του εντός των ετών αυτών.

Τυχόν διαφορές που θα προκύπτουν κατά τη διάρκεια του έτους, είτε στο σκέλος των εσόδων, είτε στο σκέλος των εξόδων θα πρέπει να αναμορφώνεται ο Π/Υ.

Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 1425/02-10-2014 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών – Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας και την διατύπωση γνώμης επί του σχεδίου του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2015 για τον Δήμο Κιλκίς έχουμε να αναφέρουμε τις εξής δύο διορθώσεις.

- Στο κριτήριο 12, στους κωδικούς της μισθοδοσίας 601,602,603,604, (605-6056) σύμφωνα με το οικονομικό παρατηρητήριο έπρεπε να μειωθούν οι παραπάνω κωδικοί κατά 1.125.764,00 και να έχουν τελικό ποσό εγγραφής 4.953.852,00 σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ. 6 της ΚΥΑ.
- Στην ομάδα εσόδων στο κριτήριο 3 στον κωδικό 0612 << ΚΑΠ για την καταβολή μισθωμάτων ακινήτων προς στέγαση δημοσίων σχολικών μονάδων και υπηρεσιών >> σύμφωνα με το οικονομικό παρατηρητήριο μειώθηκαν οι κωδικοί εσόδων και εξόδων κατά 9.371,00 €

Ως εκ τούτου, και ύστερα από την προσαρμογή του σχεδίου του Π/Υ του οικονομικού έτους 2015 στις παρατηρήσεις του Υπουργείου Εσωτερικών.

Αναλυτικά ο προϋπολογισμός του δήμου για το 2015 παρουσιάζεται στη συνέχεια ενώ όλοι οι σχετικοί πίνακες περιλαμβάνονται στο παράρτημα.

ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ Ι

Τα προϋπολογισθέντα έσοδα της ομάδας Ι του έτους 2015 ύψους **5.825.180,71€** είναι αυξημένα σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα του έτους 2014 ύψους **5.641.021,16€**. Σύμφωνα με την ΚΥΑ 29530/2014 που αφορά την παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού, το ποσό του προϋπολογισμού του έτους 2015 ορίζεται σε συνάρτηση με τις εισπράξεις του έτους 2013, καθώς και την διαφορά των εισπράξεων του πρώτου εξαμήνου έτους 2014 και του πρώτου εξαμήνου του έτους 2013. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι κάτωθι κατηγορίες εσόδων:

00.01 ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ:

Προβλέπονται έσοδα από μισθώματα από αστικά ακίνητα που κατέχει ο δήμος μας και τα οποία εκμίσθωσε σε ιδιώτες. Προβλέπονται ακόμη έσοδα που θα εισπραχθούν από την εκμίσθωση των καλλιεργησίμων αγροτεμαχίων του δήμου. Στην ίδια κατηγορία των εσόδων συμπεριλαμβάνονται ακόμη οι εισπράξεις που θα προκύψουν από την ετήσια εμποροπανήγυρη του δήμου, από τα δικαιώματα βοσκής των δημοτικών βοσκοτόπων και την εγκατάσταση κεραιών κινητών τηλεφώνων στις Δημοτικές Ενότητες Δοϊράνης και Κρουσών. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **140.500,00€**

00.02 ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ:

Το έσοδο προέρχεται από τους τόκους των καταθέσεων των χρημάτων του δήμου μας στις Τράπεζες. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **175.000,00€**

00.03 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Τα έσοδα είναι ανταποδοτικά και αφορούν τα τέλη καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού των οικιών και των καταστημάτων του δήμου καθώς και το δικαίωμα χρήσης αρδευτικού δικτύου. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **3.404.521,50€**

00.04 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ & ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Τα έσοδα προέρχονται από το ΤΑΠ, το τέλος 0,5% και 5% επί των ακαθαρίστων εσόδων των καταστημάτων, το τέλος χρήσης των διαφόρων κοινοχρήστων χώρων του δήμου μας, το τέλος διαφήμισης, την επιβολή του τέλους αδειών των οικοδομών, καθώς και το τέλος νεκροταφείων και τέλος ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **508.874,81€**

00.05 ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Τα έσοδα προέρχονται από τον φόρο ηλεκτροδοτούμενων χώρων που επιβάλλει ο δήμος, καθώς και του φόρου ζύθου όπως αυτός εισπράττεται και κατανέμεται από το δημόσιο στους ΟΤΑ εισφορά 40% ή 75% του ΚΗ/1947. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **337.741,80€**

00.07 ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Τα έσοδα θα προκύψουν από τα παράβολα για την έκδοση αδειών των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος στο δήμο μας, στο τέλος διαφήμισης της Δ' κατηγορίας που εισπράττεται και αποδίδεται από το υπουργείο Οικονομικών, τα έσοδα από τα δασικά προϊόντα, καθώς και τα λοιπά έσοδα που δεν εντάσσονται στις ανωτέρω τάξεις όπως τα έσοδα από τέλεση πολιτικών γάμων. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **196.445,30€**

00.15 ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ – ΠΑΡΑΒΟΛΑ

Το έσοδο αυτό προβλέπεται να πραγματοποιηθεί από την είσπραξη προσαυξήσεων από την εκπρόθεσμη καταβολή υποχρεώσεων στο Δήμο (φόρων, τελών, δικαιωμάτων κλπ) και από την είσπραξη των προστίμων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας που εισπράττονται από τον δήμο μας, τα πρόστιμα από τις πολεοδομικές αρμοδιότητες καθώς και λοιπά πρόστιμα που επιβάλλονται βάσει ειδικών διατάξεων. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **192.500,00€**

00.16. ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ

Το έσοδο προέρχεται από δαπάνες πραγματοποιηθείσες για λογαριασμό τρίτων (επιστροφή δόσης δανείου προς τη ΔΕΥΑΚ και προς τα σφαγεία ως εγγυητές της), καθώς και λοιπά έκτακτα έσοδα όπως έσοδα από καταβολή δημοσιεύσεων για λογαριασμό παρόχου υπηρεσίας και έσοδα από τεύχη δημοπράτησης. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **108.000,00€**

00.21 ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ ΠΟΕ

Τα έσοδα αναμένονται να προέλθουν από τέλη, φόρους και δικαιώματα που αφορούν παρελθόντα οικονομικά έτη και που βεβαιώνονται με χρηματικούς καταλόγους για πρώτη φορά. Συγκεκριμένα αφορούν τα έσοδα από τέλη καθαριότητας και φωτισμού καθώς και ΤΑΠ του τελευταίου διμήνου του έτους 2014 που αποδίδονται από την ΔΕΗ στο έτος 2015, καθώς και του τέλους 0,5% και 5% των καταστημάτων του τελευταίου τριμήνου του έτους 2014 που πρέπει να αποδοθούν το έτος 2015. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **735.897,30€**

00.22 ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ ΠΟΕ

Τα έσοδα αναμένεται να προέλθουν από παραβάσεις ΚΟΚ και πρόστιμα παλαιών ετών που θα βεβαιωθούν και εισπραχθούν για πρώτη φορά το έτος 2015. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **25.700,00€**

ΟΜΑΔΑ ΕΣΟΔΩΝ II

Στην ομάδα εσόδων II η οποία αφορά των Κ.Α. 00.32 του προϋπολογισμού εγγράφονται όλες οι απαιτήσεις (βεβαιωθέντα) που προέκυψαν κατά τα προηγούμενα οικονομικά έτη. Για το οικονομικό έτος 2015 εγγράφηκε ποσό στον προϋπολογισμό ύψους **3.828.849,13€**. Σε συνάρτηση με το Κ.Α. 00.32 του προϋπολογισμού εσόδων υπάρχει και ο Κ.Α. 85 «Πρόβλεψη μη είσπραξης εισπρακτέων υπολοίπων βεβαιωμένων κατά τα ΠΟΕ» του προϋπολογισμού των εξόδων, το ποσό του ο οποίου για το έτος 2015 ανέρχεται στο ύψος των **3.257.902,31€**. Το ποσό αυτό ορίζεται σε συνάρτηση με τις εισπράξεις του έτους 2013, καθώς και την διαφορά των εισπράξεων του πρώτου εξαμήνου έτους 2014 και του πρώτου εξαμήνου του έτους 2013 σύμφωνα με της οδηγίες της ΚΥΑ 29530/2014 που αφορά την παροχή οδηγιών για την κατάρτιση του προϋπολογισμού.

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Τα έσοδα από επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες εγγράφονται στον Κ.Α. 00.06 και συμπεριλαμβάνουν τα έσοδα από ΚΑΠ για την κάλυψη γενικών αναγκών, για την καταβολή μισθωμάτων ακινήτων προς στέγαση σχολικών μονάδων και στέγαση του ΚΕΠ, για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ακόμα στον παραπάνω Κ.Α. συμπεριλαμβάνονται τα έσοδα ληξιπρόθεσμων οφειλών καθώς και η επιχορήγηση για την καταβολή των προνοιακών επιδομάτων. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **12.875.887,75€**

ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Τα έσοδα των εκτάκτων επιχορηγήσεων για κάλυψη λειτουργικών αναγκών εγγράφονται στον Κ.Α. 00.12 και για το οικονομικό έτος 2015 ανέρχονται στο ποσό των **118.000,00€** και αφορούν «Επιχορηγήσεις για πυροπροστασία που προορίζονται για λειτουργικές δαπάνες.

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Το έσοδο από επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες εγγράφονται στον Κ.Α. 00.13 και συμπεριλαμβάνουν τα έσοδα από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και αφορά την ΣΑΤΑ για την εκτέλεση έργων και την ΣΑΤΑ για την επισκευή και την συντήρηση των σχολικών κτιρίων του δήμου μας. Επίσης περιλαμβάνονται οι επιχορηγήσεις από το πρόγραμμα ΕΣΠΑ , INTERREG, LEADER, και επιχορηγήσεις από το Πράσινο Ταμείο για τα έργα που έχουν ενταχθεί και αναμένονται οι επιχορηγήσεις αυτών. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **9.017.844,55€**

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ

Τα έσοδα αφορούν διάφορες υποχρεωτικές εισπράξεις που γίνονται από τον δήμο υπέρ του Ελληνικού δημοσίου εγγράφονται στον Κ.Α. 00.41 . Όλες οι παραπάνω εισπράξεις γίνονται υποχρεωτικά και τα ίδια ακριβώς ποσά εμφανίζονται και στο οικείο προϋπολογισμό και στο σκέλος των εξόδων στους αντίστοιχους κωδικούς αριθμούς. Αφορούν: Τον φόρο μισθωτών υπηρεσιών των υπαλλήλων του δήμου, το φόρο και το χαρτόσημο των εξόδων παράστασης του δημάρχου, αντιδημάρχων και λοιπών συλλογικών οργάνων, την παρακράτηση φόρου και χαρτοσήμου των προμηθευτών, εργολάβων κλπ, τις ασφαλιστικές εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς και ταμεία και την παρακράτηση αποδοχών των υπαλλήλων για πληρωμή δανείων που έχουν συνάψει. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **194.950,00€**

42. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ.

Το έσοδο προέρχεται από την επιστροφή της παγίας προκαταβολής. Προβλεπόμενα έσοδα οικονομικού έτους 2015 ποσό **61.000,00€**

ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ

ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Το χρηματικό υπόλοιπο το οποίο εγγράφεται στον Κ.Α. 00.5, τόσο από τα τακτικά όσο και από τα έκτακτα ειδικευμένα έσοδα της χρήσης 2014 γράφεται ως ταμειακό αποτέλεσμα από τις εισπράξεις και πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν ως και την ημερομηνία σύνταξης του προϋπολογισμού. Το πραγματικό χρηματικό υπόλοιπο της προηγούμενης χρήσης θα εγγραφεί με την πρώτη υποχρεωτική αναμόρφωση στο οικονομικό έτος 2015. Χρηματικό υπόλοιπο έτους προηγούμενης χρήσης : **7.141.842,68 €**

6.11 Συγκριτική αξιολόγηση οικονομικών δεικτών δήμου Κιλκίς 2009 - 2014

Στη συνέχεια παρατίθενται ορισμένοι από τους πιο σημαντικούς δείκτες οικονομικής ανάλυσης του δήμου Κιλκίς ανάμεσα στα έτη 2009 και 2014 με βάση τα επίσημα οικονομικά δεδομένα.

A. Δείκτες εσόδων

A.1 Δείκτης αυτονομίας

Ο δείκτης αυτονομίας προκύπτει από το κλάσμα: Σύνολο τακτικών εσόδων / Συνολικά έσοδα όπου:

- Σύνολο τακτικών εσόδων: Τα τακτικά έσοδα συν τις επιχορηγήσεις της κεντρικής και περιφερειακής διοίκησης.
- Συνολικά έσοδα: Τα τακτικά και έκτακτα έσοδα που βεβαιώθηκαν και εισπράχθηκαν εκτός από τα δάνεια, τα έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών και τα ταμειακά πλεονάσματα των προηγούμενων ετών.
- Ίδια τακτικά έσοδα: Τα τακτικά έσοδα εκτός από τις επιχορηγήσεις της κεντρικής και περιφερειακής διοίκησης

Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη τόσο μεγαλύτερη αυτονομία σε θέματα προϋπολογισμού και οικονομικής διαχείρισης διαθέτει ο Ο.Τ.Α .

2009	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ / ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
0,59	10.551.768,98 / 17.630.383,66
2014	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ / ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
0,53	18.684.842,24 / 34.967.527,76

A.2 Δείκτης αστάθειας

Ο δείκτης αστάθειας προκύπτει από το κλάσμα: Σύνολο έκτακτων εσόδων / Συνολικά έσοδα. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη τόσο περισσότερη αβεβαιότητα ή εξάρτηση παρουσιάζει ο Ο.Τ.Α στην υλοποίηση του ετήσιου προγράμματος δράσης του.

2009	ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ / ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
0,22	3.942.568,57 / 17.630.383,66
2014	ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ / ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
0,53	4.626.914,06 / 34.967.527,76

A.3 Δείκτης λειτουργικής εξάρτησης

Ο δείκτης λειτουργικής εξάρτησης προκύπτει από το κλάσμα: Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι / Σύνολο Τακτικών Εσόδων. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη τόσο περισσότερο εξαρτάται ο

Ο.Τ.Α από τους ΚΑΠ για την λειτουργία του. Ο αριθμητής περιλαμβάνει : ΚΑΠ & ΣΑΤΑ (0611-0619 & 1311) και ο παρονομαστής τα συνολικά τακτικά έσοδα.

2009	ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΠΟΡΟΙ / ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
0,69	7.298.830,94 / 10.551.768,98

2014	ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΠΟΡΟΙ / ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
0,64	11.998.634,57 / 18.684.842,24

A.4 Δείκτης εξάρτησης

Ο δείκτης εξάρτησης προκύπτει από το κλάσμα: Σύνολο επιχορηγήσεων / Συνολικά έσοδα. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη τόσο περισσότερο εξαρτάται ο Ο.Τ.Α από μη ελεγχόμενες πηγές εσόδων. Ο αριθμητής περιλαμβάνει επιχορηγήσεις (131) από τα έκτακτα και ο παρονομαστής τα συνολικά έσοδα.

2009	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ / ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
0,17	3.096.837,43 / 17.630.383,66

2014	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ / ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
0,12	4.241.579,70 / 34.967.527,76

A5 Δείκτης ιδίων τακτικών εσόδων προς σύνολο τακτικών εσόδων

Ο δείκτης αυτός μας δίνει το ποσοστό συμμετοχής των ιδίων τακτικών, δηλαδή των τακτικών εσόδων πλην τις επιχορηγήσεις της κεντρικής και περιφερειακής διοίκησης, στο σύνολο των τακτικών εσόδων. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μικρότερη είναι η εξάρτηση του Δήμου από τις χρηματοδοτήσεις τις Κεντρικής Διοίκησης.

2009	ΙΔΙΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ / ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
0,65	6.897.339,67 / 10.551.768,98

2014	ΙΔΙΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ / ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
0,77	14.443.262,54 / 18.684.842,24

A.6 Δείκτης συμμετοχής των ανταποδοτικών εσόδων προς τα συνολικά

Η τιμή του δείκτη μας δίνει το ποσοστό συμμετοχής των εσόδων ανταποδοτικού χαρακτήρα στο σύνολο των εσόδων του Δήμου.

2009	ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ / ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ
0,13	2.392.080,02 / 17.630.383,66

2014	ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ / ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ
0,96	3.357.173,47 / 34.967.527,76

A.7 Δείκτης επιβάρυνσης ανά κάτοικο

Η τιμή του δείκτη έχει μόνο συγκριτική σημασία και συνδέεται άμεσα με κοινωνικά κριτήρια και την κοινωνική πολιτική του Ο.Τ.Α.

2009	ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ / ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ Ο.Τ.Α
95,68 €	2.392.080,02 / 25.000

2014	ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ / ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ Ο.Τ.Α
64,56 €	3.357.173,47 / 52.000

A.8 Δείκτης εσόδων ανά κάτοικο

Ο δείκτης αυτής της κατηγορίας προσδιορίζει το μέσο κατά κεφαλή έσοδο που αντιστοιχεί σε κάθε κάτοικο του Δήμου. Η τιμή του προσφέρεται για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την ακολουθούμενη πολιτική ή την αποδοτικότητα του Ο.Τ.Α.

2009	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ/ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ
705,21 €	17.630.383,66 / 25.000

2014	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ/ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ
672,45 €	34.967.527,76 / 52.000

B. Δείκτες εξόδων

Τα έξοδα των Ο.Τ.Α σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο και το ισχύον λογιστικό σχέδιο διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

1. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού
2. Αμοιβές και παροχές τρίτων
3. Λοιπά γενικά έξοδα
4. Τοκοχρεωλύσια δανείων
5. Προμήθειες- αναλώσεις υλικών
6. Μεταβιβάσεις σε τρίτους
7. Αγορές
8. Έργα
9. Μελέτες
10. Συμμετοχή σε επιχειρήσεις
11. Πληρωμές για υποχρεώσεις ΠΟΕ
12. Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις

Κωδικός	Έξοδα & Πληρωμές	Απολογισμός 2009	Απολογισμός 2014	Αύξηση / Μείωση
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	4.441.045,73	5.722.202,66	+1.281.156,93
61, 62	Αμοιβές παροχές τρίτων	964.534,25	2.504.829,29	+1.540.295,04
65	Τοκοχρεωλύσια δανείων	474.439,71	821.100,99	+346.661,28
7	Επενδύσεις	4.441.101,81	3.858.523,75	-582.578,06

Για τον υπολογισμό των δεικτών των εξόδων είναι απαραίτητο να ομαδοποιήσουμε κάποιες κατηγορίες και υποκατηγορίες εξόδων και δαπανών:

- Συνολικό κόστος αμοιβών
- Κόστος μόνιμου προσωπικού
- Κόστος επενδύσεων

B.1 Δείκτες κόστους απασχόλησης

Με τους δείκτες αυτούς υπολογίζουμε το μέσο κόστος προσωπικού στο Δήμο Κιλκίς. Επίσης, με τον δεύτερο δείκτη μπορούμε να συσχετίσουμε το συνολικό κόστος απασχόλησης σε ποσοστιαίες μονάδες ως προς το σύνολο των εξόδων.

2009	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ / ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
31.949,96	4.441.045,73/ 139

2014	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ / ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
29.721,84	6.449.639,17 / 217

2009	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ / ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΞΟΔΑ
0,25	4.441.045,73 / 17.626.575,80

2014	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ / ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΞΟΔΑ
0,30	6.449.639,17 / 21.823.238,15

Γ. Δείκτες συσχέτισης εσόδων - εξόδων

3.1 Δείκτης κάλυψης κόστους μισθοδοσίας προσωπικού

Ο δείκτης αυτός δίνει το ποσοστό των τακτικών εσόδων του ΟΤΑ που αφιερώνεται στην κάλυψη αυτής της κατηγορίας κόστους.

Είναι προφανές ότι όσο **υψηλότερη** παρουσιάζεται η τιμή του δείκτη τόσο περισσότερα χρήματα από τα τακτικά έσοδα του ΟΤΑ δεσμεύονται για την κάλυψη του κόστους απασχόλησης, ενώ αντίθετα όσο μικρότερη είναι η τιμή τόσο αυξάνεται η δυνατότητα του ΟΤΑ για υλοποίηση επενδύσεων, για άσκηση κοινωνικής πολιτικής, ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζεται να αξιοποιεί καλύτερα το υπάρχον προσωπικό του.

Σημειώνεται ότι η ανώτερη επιτρεπτή τιμή που μπορεί να εμφανίζει ο δείκτης είναι το 0,5 σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 2307/95.

2009	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ / ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
0,42	4.441.045,73 / 10.551.768,98

2014	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ / ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
0,35	6.449.639,17 / 18.684.842,24

Δ. Δείκτες δανειακής επιβάρυνσης

Δ.1 Δείκτης αποπληρωμής δανειακών υποχρεώσεων

Με τον υπολογισμό του δείκτη αυτού υπολογίζουμε το ποσοστό των τακτικών εσόδων του ΟΤΑ που δεσμεύεται για την εξυπηρέτηση των τοκοχρεολυτικών δόσεων που έχει συνολογήσει με τα διάφορα πιστωτικά ιδρύματα (κυρίως με το Τ.Π. και Δανείων και την Τράπεζα Πειραιώς).

Όσο μικρότερη είναι η τιμή του δείκτη τόσο μεγαλύτερο τμήμα των Τακτικών Εσόδων απομένει για την κάλυψη λοιπών στοιχείων λειτουργικού κόστους του Ο.Τ.Α. Ταυτόχρονα όσο μικρότερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο αυξάνεται η περαιτέρω δανειοληπτική ικανότητά του.

2009	ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΣΙΑ/ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
0,044	474.439,71/ 10.551.768,98

2014	ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΣΙΑ/ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
0,044	821.100,99/ 18.684.842,24

Ε. Δείκτης επενδύσεων

Με τον δείκτη αυτό υπολογίζουμε το ποσοστό του συνόλου των εσόδων που προορίζονται για χρηματοδότηση επενδύσεων και συνεπώς αν η τιμή του δείκτη είναι μεγάλη, σημαίνει ότι μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού έχει διατεθεί σε έργα του Δήμου.

2009	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ/ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
0,25	4.441.101,81/17.630.383,66

2014	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ/ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
0,11	3.858.523,75 / 34.967.527,76

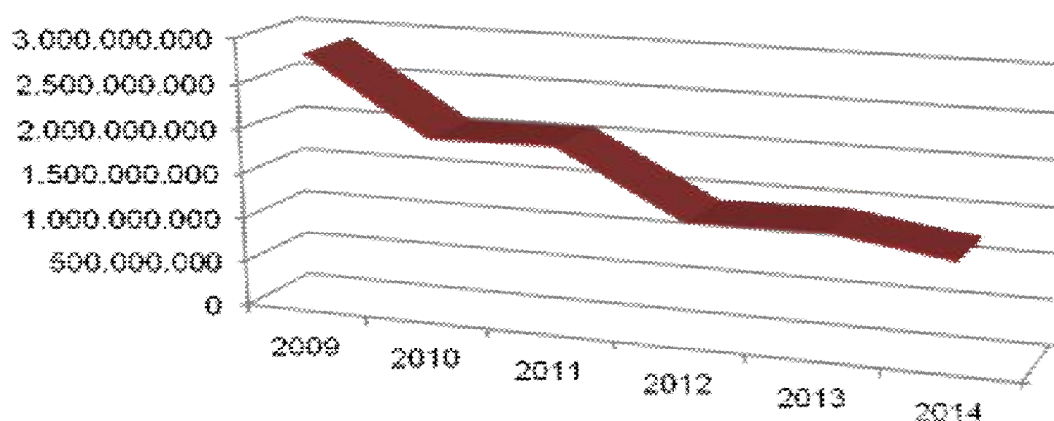
7. Διαχρονική εξέλιξη των εσόδων του δήμου Κιλκίς (2011 – 2015)

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	ΚΑΠ	ΣΑΤΑ	ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ
2011	30.201.543,40	18.050.838,25	1.567.352	1.005.141,39
2012	25.518.299,52	12.468.138,31	1.659.629,78	2.918.014,35
2013	32.082.760,26	12.317.544,84	1.584.560	6.086.919,68
2014	31.095.482,06	8.366.333,23	967.440	3.379.577,70
2015	23.550.460,12	8.104.274,64	362.480	716.760,23

8. Η πορεία των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (2009 – 2014)

Οι Ο.Τ.Α. Α' Βαθμού σήκωσαν από όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης το κύριο βάρος για την επίτευξη του «εθνικού στόχου» για μείωση του ελλείμματος και δημιουργία δημοσιονομικού πλεονάσματος. Οι μειώσεις στην απόδοση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, που αποτελούν τη βασική πηγή χρηματοδότησης των Δήμων, ήταν πρωτοφανείς.

Η πορεία των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων
(χωρίς τις μεταφερόμενες αρμοδιότητες)

Οι μειώσεις έχουν πλήξει ήδη τις ανελαστικές δαπάνες των Δήμων και σε πολλές περιπτώσεις, ιδιαίτερα μικρών ΟΤΑ, το κόστος μισθοδοσίας δεν καλύπτεται από την τακτική επιχορήγηση. Επιπλέον, στους Δήμους δεν αποδίδονται όλα τα προηγούμενα χρόνια ούτε καν οι πόροι που προβλέπονται από την ισχύουσα Νομοθεσία.

Με βάση τα παραπάνω γίνεται φανερό πως δεν είναι δυνατόν «να σηκώσουν» οι Δήμοι το βάρος της λειτουργίας ενός νέου Κράτους, αν δεν υλοποιηθούν μια σειρά από νέες πολιτικές, που στόχο θα έχουν την ενίσχυση της οικονομικής αυτοτέλειας των Δήμων, καθώς και το θεσμικό και λειτουργικό εκσυγχρονισμό τους.

Είναι χαρακτηριστικό ότι όταν στις 27 χώρες της ΕΕ το μέσο ποσοστό των εσόδων της Αυτοδιοίκησης στο ΑΕΠ αντιστοιχεί σε 11,8% στην Ελλάδα φθάνει μόλις στο 3,5%, με δεδομένη μάλιστα τη μείωση του ελληνικού ΑΕΠ λόγω της ύφεσης των τελευταίων χρόνων. **Για να μπορέσει η χώρα μας να επανακάμψει σε βιώσιμη αναπτυξιακή τροχιά και να συγκλίνει με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο πρέπει η συμμετοχή της Τ.Α. να ανέλθει, τα επόμενα έτη, τουλάχιστον στο 8% του ΑΕΠ της χώρας.**

9. Προτάσεις για την εξασφάλιση οικονομικών πόρων

Για την εξασφάλιση των απαραίτητων οικονομικών πόρων που θα διασφαλίσουν την ομαλή λειτουργία του δήμου Κιλκίς και εν γένει των Ο.Τ.Α. Α' Βαθμού και την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, συνιστά αδήριτη ανάγκη για την Πολιτεία να προχωρήσει στη λήψη των παρακάτω μέτρων:

- 1.** Απόδοση μέσω των Κ.Α.Π. του συνόλου των πόρων που προβλέπονται από το Ν. 3852/2010 (Συμμετοχή στην αύξηση των εσόδων των φόρων που αποτελούν το χρηματοδοτικό καλάθι των ΚΑΠ).
- 2.** Συμμετοχή των Δήμων στα έσοδα από Π.Ο.Ε., από τα οποία είναι αποκλεισμένοι.
- 3.** Αύξηση του μεριδίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, με προτεραιότητα σε μικρούς, ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους που δεν διαθέτουν διαχειριστική επάρκεια.
- 4.** Διάθεση 2 δις € από το νέο ΕΣΠΑ, για τη δημιουργία Επιχειρησιακού Προγράμματος για τους Δήμους με τελικούς δικαιούχους τους Δήμους και ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης την ΕΕΤΑΑ Α.Ε. και τους Δήμους.
- 5.** Απόδοση των πόρων που είναι αναγκαίοι για τη συντήρηση και λειτουργία μεταφερόμενων δομών.
- 6.** Να επανέλθει το ποσοστό κατανομής εσόδων του Πράσινου Ταμείου στους Δήμους από 2,5% που είναι σήμερα, στο αρχικό 10%, κυρίως για έργα περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής.
- 7.** Να μειωθεί το επιτόκιο δανεισμού των Δήμων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στο ύψος του επιτοκίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.
- 8.** Προώθηση μέτρων δημοσιονομικής αποκέντρωσης, χωρίς επιπλέον επιβάρυνση των πολιτών (π.χ. διαχείριση φόρου ακίνητης περιουσίας).
- 9.** Να μην αλλάξει το ειδικό φορολογικό καθεστώς Φ.Π.Α. που αφορά νησιωτικούς και Δήμους απομακρυσμένων περιοχών.